

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Syntagma Iuris || Vniversi, Atqve Legvm || Pene Omnivm
Gentivm, Et || Rervm Pvblicarvm Præcipvarvm,||**

Grégoire, Pierre

Francofurti ad Mœnum, M.D.XCIX.

VD16 VD16 G 2999

7 de extrema Vnctione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-97739](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-97739)

etiam is qui super rebus aptis ad faciendam sortilegia, vnam vel plures missas scienter celebrauerit, adhibitis nefariis precibus & verbis superstitiosis, grauius puniendus est, *dist. c. quicumque, vide de hoc Ioannem Bernardum Diaz, in pract. crimin. canon. ca. 39. Paulum Boillandi tracta. de sortileg. q. 14. Debet & sacerdos & sibi hoc sacramentum accipere, & aliis gratis præbere, In concilio Constantiensi 6. ca. 23. & in c. nullus, l. q. 1. Quia effectus tanti sacramenti mirabiliter confert Christianis, & viaticum est decedentium & viuentium: ideo placuit etiam consecratum perpetuo in templo seu ecclesia, loco mundo & signato, conseruari, vt egerit illo, vel adorandum seu spiritualiter manducandum offeratur, vel sumendum exhibeatur sacramentaliter, *glo. in cap. sane, de celeb. miss. in c. 1. de custo. Eucharist. lib. 3. Decreta. tit. 42. In concil. Tridenti. sessio. 3. can. 6.**

De extrema vnctione. Cap. 7.

- 1 Extrema vnctio quare ita dicitur.
- 2 Origo vsus eius.
- 3 Materia & forma sacramenti huius.
- 4 Effectus spiritualis & medicina peccatorum.
- 5 Que sunt persona, que inungant, & que inungantur, & quo loco.

EXtrema vnctio dicta est, † que mortuis mox secundum hominum iudicium, datur, ideo extrema: non tamen extrema ratione confessionis, quia & repeti potest conualescentibus ægrotis, & iterum ad mortalem ægitudinem recedentibus. ¶ Vnus sacramenti huius extremæ vnctionis, a tempore D. Iacobi apostoli in ecclesia remansit catholica, *infirmatur*, inquit ille, *D. Iac. c. 5. ca. presbyteros, §. prohibitio, g. distinct. ca. unico, de sacra vnctio. quis in vobis, inducat presbyteros ecclesie, & orent supra eum, ungetes eum oleo in nomine domini, & oratio fidei sanabit infirmum, & alleluia eum dominus: & si in peccatis sit, remittentur ei.* Sic Innocentius pp. epistol. ad Decentium episc. c. 8. *Ungetur ægroti fideles secundum institutum D. Iacobi oleo ab episcopo consecrato: penitentibus denegetur, quia & alia sacramenta denegantur.* Et in synodo Cabillonensi. *cap. 48. secundum Beat. Iacobi apostoli documentum: cui etiam præcepta patrum consonant, infirmi, oleo quod ab episcopis benedicuntur, a presbyteris ungi debent.* Sic enim ait, *infirmatur quis in vobis, &c. D. Iacobi 5. Et Beda quoque ægrotos inungi oleo consecrato solitus, docet, Beda. lib. 2. c. 6. in 13. Marc. §. Instituit: † Carolus Magnus lib. 1. de I. Franc. ca. 156. vt presbyter in ampulla oleum ferat ad unguendos infirmos. Qui non crederit hanc extremam vnctionem esse sacramentum, anathema sit ex concilio Tridentino. sessio 4. in canonibus, de sacra. extrema vnct. c. 1. 2. 3. Materia istius sacramenti, oleum est oliuarum. Forma oratio que exprimit inter vngendum quod fit: vt per istam vnctionem, & piam suam misericordiam indulgeat tibi Deus, quicquid peccasti per visum, per auditum, &c. in aliis sensibus. ¶ Effectus † namque principalis huius sacramenti, spiritualis medicatio: cõtra peccatum inquam veniale, & defectus quibus homo spiritualiter infirmatur & deicitur a perfecta virtute vitæ, gratiæ, vel gloriæ. Non autem contra mortalia peccata, vel contra originale conceditur. Nam ibi potius opus est resurrectione, quam medicina, *vide quæ tradit V. quæritus in Institution. theolog. c. 16. de extre. vnct. vers. 2. 3. 4.* Mouet tamen gratia illa infusa vnctionis, liberum arbitrium ad contritionem, & ex consequentia, ad consequendam peccati mortalis veniam efficacem, diminitque eius penam. ¶ Persona † que inungunt, sunt sacerdotes. *ca. que sunt, de verb. sign. c. illud superfluum 95 distinct. cum clerico, vel sine illo soli, c. quasi, l. ea. 14. de verb. sign. que inunguntur, sunt ægroti, & in partibus sensibilibus, ex quibus origo peccati: vt inunguntur oculi, pro visus peccato: aures propter auditum: nares ob odoratos propter gustum: manus propter tactum, qui in pulpis digitorum maxime viget: renes vel pectus, propter appetitum: propter motum pedes. Inunguntur porro ægroti morbo naturali, non casuali, nec amentes, Angelus Clauasius in Summa, in verb. vnct. extrema, nu. 4.**

De Pœnitentia. Cap. 8.

Lib. 5. Decret. tit. 38. In Decret. 3. parte de pœnitentia,

Viriiani Notione.

- 1 Pœnitentia nomen quid contineat, & quomodo vs. sacramentum definiatur.
- 2 Pœnitentia diuisio in eam, que Dei & que hominis: Item subdiuisio pœnitentie hominis, in veram & falsam: & vera, in publicam & in solemnem & priuatam.
- 3 Pœnitentie materia & res peccata, &c.

- 4 Partes pœnitentie, contritio, confessio, satisfactio, absolutio, &c.
- 5 Contritio quid, & que ad eam pertinent.
- 6 Confessio que, & quibus facienda: item & diuisio in sacramentalem, & non sacramentalem.
- 7 Cui confitendum sit, & quando laico quis possit confiteri.
- 8 Fuisse semper & priuatam auriculari confessionem cum publica, docetur, & num. xv. de publico pœnitentiaro.
- 9 Rationes confessionis inducuntur.
- 10 Vis & effectus pœnitentie.
- 11 Quatuor que veram confessionem impediunt cauenda, pudor, timor pœnæ, nimia spes, de speratio, & de partibus audientis Exomologesin.
- 12 De Silentio Exomologesin audientium, quod eas non detegant: Et de pœnæ reuelationum confessionis.
- 13 De duplici satisfactioe propitiatoria, seu reconciliatoria & canonica.
- 14 De absoluteione & forma eius, & peccatis reservatis absoluteioni superioris.
- 15 De indulgentia pro gratia.

Pœnitentia † generalis sua appellatione continet id omne, quod contrarium priori sententiæ displicet, siue ea bona, siue mala sit. Sic dicit Cicero in Epistolis, *sua quemque fortuna pœnitiere.* Et Iuuenal. Satyr. 10.

— quid tam dextro pede concipis, vt te Conatus non pœnitent, vtrique peractis?

Dehinc dicitur pœnitentiam accipi pro virtute: & definiunt, *V. quærit. in Institut. theo. cap. 16. §. 1. de sac. pœnitent. vt sit habitus electius in voluntate existens, quo quis dolet de peccatis præteritis, cum intentione & proposito remouendi quod inde sequitur, nempe Dei offensam, & reatum pœnæ: quod vt assequatur, remedia a Deo propostia exquirunt. Tertio dicitur pœnitentia, prout est sacramentum nouæ legis, signum sensibile, siue imago sacræ rei, scilicet remissionis peccatorum, per contritionem, confessionem, & satisfactionem sensibilem, ac etiam per absoluteionem causa eius existens, *V. quærit. ubi sup. Oportebat Christum pati, & resurgere tertia die a mortuis, vt ait D. Lucas c. fin. Sic ut & monebat D. Ioannes Baptista, Pœnitentiam agite, quia appropinquauit regnum celorum, D. Matih. c. 3.* Et enim oportuit pœnitentiæ hoc remedium post tam grauiam mortalia, vt acritudinem saporis ad maculas eluendas accedere. Peccatum enim cum consummatum fuerit, generat mortem, *Diui Iacobi cap. 1. nisi autem pœnitentiam egeritis, inquit Dominus, omnes simul peribitis, D. Luca, c. 3.* Fracta enim nauis in mediis fluctibus maris, salutis vna spes in tabulis dissolutis residet, vt naufragiū vitemus. Talis est pœnitentia, que postquam naufragium a baptismo purificati delinquendo fecimus, superest, vt cito eam arripentes, submerisionem vitare possimus, *in concilio Tridentino sessio. 4. de pœnitent. cap. secundo, de pœnitent. dist. 1.* Ita vere sacramentū hoc in dicta 4. sessio. de pœnitent. c. 1. concil. Tridentini, nec vllio modo differendum, nisi perire omnino velimus. Atque ideo statim vbi peccauit Adam, Deus eum paradiso eiecit ad agendam pœnitentiam, *Genes. 3.* Nescimus qua hora vr venturus sit, nec qua hora dominus veniet. Mortuus autem sine pœnitentia omnibus certe lacrymis deplorandus, quia omnino mortuus, *D. Ambrosius lib. 2. de pœnitent. c. 11. vt David plorabat vehementius Absalonem, Absalon fili mi, fili mi Absalon 2. Reg. 19.* Sic tempus peccantium & pœnitentiæ exprimitur in Psalmo captiuorum, *Psal. 136. Super flumina Babilonis, ille fleuimus & quicimus, dum recordaremur tui Sion, suspendimus organa nostra.* Et additur, *beatus qui tenebit, & allidet paruos suos ad peccatum, hoc est, qui infirmat & lubricas cogitationes elidit ad Christum.* Fidei confessio hoc etiam in se continet, nempe credere vnum baptismum pœnitentiæ in remissionem peccatorum, *Cyrillus Hieroso. ca. be. 18. illuminato. Ante pœnitentiam non datur a Deo misericordia peccatoris, can. quia sanctus 50. dist. 1.**

¶ Et vt hæc facilius tradamus, † & distinctionem adhibebo eorum, que possent remorari dicentes. Pœnitentia itaque inuenitur in vtroque diuino & humano iure, Dei & hominis: Dei pœnitentia est, *Genes. 6. 1. Reg. 13.* mutatio eorum, que iam fecerat vel statuerat: non quod ideo more nostro Deus pœniteat, vel improbet quod fecit, vt malum: sed quia secundum ea que prænouerat fieri debere, & pro modo occurrentis causæ, ea que iam fecit, tollit aut mutat, *ca. incommutabilis, 22. quest. 4.* Pœnitentia Dei, inquit Tertullianus *lib. 2. aduersus Marcionem, nihil aliud intelligitur, quam simplex conuersio sententiæ prioris, que etiam sine re-*